

Dr. Muzaffer Karaaslan

**ROMA HUKUKUNDA
BANKACILIK FAALİYETLERİ
KAPSAMINDA DÜZENSİZ VEDİA
(*DEPOSITUM IRREGULARE*)**

İÇİNDEKİLER

TAKDİM	VII
ÖNSÖZ	IX
KISALTMA LİSTESİ	XVII
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ROMA HUKUKUNDA BANKACILIK FAALİYETLERİ

§1. TARİHSEL SÜREÇTE ROMA EKONOMİSİ	3
I. Krallık Dönemi Ekonomisi	3
II. Cumhuriyet Dönemi Ekonomisi	6
A. Savaşlar ve Ekonomik Sonuçları.....	11
1. Ele Geçirilen Topraklar	12
2. Köleler	13
3. Diğer Ganimetler.....	17
B. Cumhuriyet Döneminin Sona Ermesindeki Ekonomik Etkenler	18
III. İmparatorluk Dönemi Ekonomisi.....	19
A. İlk İmparatorluk (<i>Principatus</i>) Dönemi.....	19
B. Son İmparatorluk (<i>Dominatus</i>) Dönemi	22
§2. ROMA BANKACILIK SİSTEMİNİN TEMELLERİ	25
I. Bankaların Tanımı ve Bankacılık Kavramı	25
II. Bankacılığın Temelleri	27
A. Babillerde Bankacılık.....	27

1. Tapınak Bankacılığı.....	27
2. Hammurabi Kanunlarında Borç ve Faiz Düzenlemeleri	31
B. Antik Yunanda Bankacılık	35
1. Tapınak Bankacılığı.....	35
2. Özel Bankacılık.....	36
3. Devlet Bankacılığı	39
§3. ROMA'DA BANKACILIK.....	41
I. Bankacılığın Ortaya Çıkma Sebepleri.....	41
A. Saklama İhtiyacı.....	41
B. Kredi İhtiyacı.....	42
C. Para Değişirme İhtiyacı	45
II. Sikke Darbı ve Bankacılığa Etkisi.....	45
III. Roma'da Banka Tipleri.....	48
A. Tapınak Bankacılığı.....	48
B. Özel Bankacılık.....	51
C. Devlet Bankacılığı	55
IV. Roma'da Bankerlerin Faaliyetleri	56
A. Bankerlik Faaliyeti Yürüten Kimseler.....	57
1. Köleler	59
2. Azatlılar	63
3. Özgür Roma Vatandaşları.....	67
4. Yabancılar	70
B. Yürütülen Bankacılık Faaliyetleri	73
1. Mevduat Alma.....	73
2. Borç Verme	77
a. Genel Olarak	77
b. Roma Hukukunda Faiz	80
3. Sarraflık	85
4. Saklama	86
5. Ödemelere Aracılık ve Tahsilat.....	87

6. Mezatçılık.....	88
7. Noterlik	91
8. Garantörlük	92
C. Banker Faaliyetlerinin Denetimi	93
D. Roma Toplumunda Bankerlik Mesleğine Bakış.....	94

İKİNCİ BÖLÜM
ROMA HUKUKUNDA DÜZENSİZ
VEDİA (DEPOSITUM IRREGULARE) VE
BANKACILIK FAALİYETLERİNDEKİ YERİ

§ 1. TANIM VE TERMİNOLOJİ	99
§ 2. KÖKENİ VE ROMA HUKUKUNDA TANINMASI	103
I. Kökeni	103
II. Roma Hukukunda Tanınması.....	106
A. Genel Olarak	106
B. Hukuk Metinlerinde Depositum Irregulare.....	109
1. Metinlerin İncelenmesi.....	110
a. Alfenuş Varus'a Ait Metin	110
b. Ulpianus'a Ait Metinler	112
c. Paulus'a Ait Metinler.....	115
d. Scaevola'ya Ait Metin	118
e. Papinianus'a Ait Metinler.....	119
2. Hukuken Tanınması Konusundaki Görüşümüz	124
§ 3. ROMA SÖZLEŞMELER SİSTEMİ İÇİNDEKİ YERİ.....	127
I. Borcun Kaynakları (<i>Causae Obligationum</i>)	127
II. Contractus ve Gelişimi.....	128
III. Roma Sözleşmeler Sistemi	130
IV. Depositum Irregulare'nin Yeri	133
§ 4. BANKACILIK FAALİYETLERİ KAPSAMINDA DEPOSITUM IRREGULARE'NİN UNSURLARI	135

I. Taraflar Arasındaki Anlaşma (<i>Consensus</i>)	135
II. Paranın Mülkiyetinin Bankere Devredilmesi	142
A. Paranın Bizzat Teslimi	142
B. Temsil Yoluyla Kurulması.....	149
§ 5. BANKACILIK FAALİYETLERİ KAPSAMINDA	
<i>DEPOSITUM IRREGULARE</i>'NİN KONUSU,	
ÖZELLİKLERİ VE AMACI.....	154
I. Konusu	154
A. Genel Olarak	154
B. Misli Mallar	156
1. Para.....	156
2. Diğer Misli Mallar	158
II. Özellikleri ve Amacı.....	159
A. Özellikleri	159
1. Eksik İki Tarafa Borç Yükleyen Bir Sözleşme Olması	159
2. <i>Iudicia Bonae Fidei</i> Doğuran Nitelikte Olması.....	163
3. Faiz Kararlaştırılmasının Mümkün Olması.....	165
a. Genel Olarak	165
b. Bankere Faizli-Faizsiz Para Tevdi ve Hukukî	
Sonuçları	170
B. Sözleşmenin Amacı.....	175
§ 6. BANKACILIK FAALİYETLERİ KAPSAMINDA	
<i>DEPOSITUM IRREGULARE</i>'DE TARAFLARIN HAK VE	
BORÇLARI	177
I. Tarafların Hakları	177
A. Bankerin Hakları	177
1. Mülkiyete Bağlı Yetkileri Kullanma	177
2. Zorunlu Masrafları Talep Hakkı.....	178
B. Saklatanın Hakları	179
1. İadeyi İsteme Hakkı.....	179
2. Hesaplarıyla İlgili Bilgi Alma Hakkı	181

II. Tarafların Borçları	182
A. Bankerin Borçları.....	182
1. İade Borcu.....	182
2. Anlaşma veya Temerrüt Durumunda Faiz Ödeme Borcu.....	186
3. Talep Durumunda Defterleri Gösterme Yükümlülüğü ...	187
4. Talep Durumunda Hesap Bilgilerinin Yazılı Olarak Bildirimi Yükümlülüğü.....	188
B. Saklatanın Borçları	190
1. Genel Olarak	190
2. Zorunlu Masraflara Katılma Borcu.....	190
§7. BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI	191
I. Adi Vedia (<i>Depositum</i>) Sözleşmesiyle Benzerlikleri ve Farklılıkları.....	191
II. Karz (<i>Mutuum</i>) Sözleşmesiyle Benzerlikleri ve Farklılıkları.....	196
SONUÇ	203
KAYNAKÇA.....	209